

ПОВІДОМЛЕННЯ

про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова
установа

Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної
академії наук України (ідентифікаційний код 05417130)

1. Здобувач ступеня доктора філософії

1.1. ПІБ здобувача ступеня
доктора філософії

Маліневський Олег Миколайович

1.2. Освітньо-наукова
програма, яку завершив
здобувач

47822 Право (081 Право)

1.3. Окремі елементи
освітньо-наукової програми
забезпечуються іншим
закладом вищої освіти/
науковою установою (у тому
числі іноземним)

ні

2. Дисертація

2.1. Тема дисертації

Дисциплінарна відповідальність адвоката за зловживання правом

2.2. Анотація дисертації

Маліневський О.М. Дисциплінарна відповідальність адвоката за зловживання правом. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.
Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081-Право. – Інститут держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України, Київ, 2024. Відображення результатів дослідження.
Дисертаційне дослідження спрямоване на вирішення за допомогою нових підходів існуючих правових проблем, які пов'язані з таким явищами як зловживання адвокатом своїми суб'єктивними правами (у судочинстві, при укладанні і припиненні договорів про правову допомогу, здійсненні адвокатської діяльності, тощо) та дисциплінарна відповідальність за нього. Такий напрямок дослідження комплексно не розглядався в дисертаційних роботах інших вчених. Але він має істотне значення, оскільки прямо пов'язаний із захистом прав та інтересів людини, доступом до якісної правничої допомоги, необхідністю забезпечення незалежності адвокатури та здійснення нею конституційних функцій без жодних тиску, спекуляцій та невизначеності, вільним доступом до правосуддя, законністю і обґрунтованістю судових рішень, строками розгляду справ, ефективністю та якістю судочинства, уніфікацією стандартів правосуддя та адвокатської професії з країнами ЄС, тощо.
Сучасні теоретичні дослідження поняття «зловживання правом» без їх конкретизації і, зокрема, персоніфікації, мають доволі абстрактний характер, а при його застосуванні щодо різних напрямів діяльності адвокатів було виявлено значне поле для дослідження і удосконалення норм законодавства, зокрема, під час дисциплінарного провадження проти адвоката, надання правової допомоги одному клієнту декількома адвокатами, укладенні

договорів про правничу допомогу тощо.

У дисертаційному дослідженні проаналізовані різні доктринальні підходи та погляди щодо ситуацій, які дозволяють адвокатам використовувати свої права з метою зловживання ними. Домінуючі підходи до розуміння існуючих концепцій «зловживання» правом в науковій літературі України, поділено на три основні групи: перша, яка заперечує існування явища «зловживання правом», вважаючи його оксюмороном, бо «право» та «зловживання» є взаємовиключними категоріями; друга, яка розглядає «зловживання правом» як проміжну категорію – «демаркаційну лінію» між наявністю права на вчинення певних дій та його відсутністю, у відносинах, де межі права не є чіткими, між правомірною поведінкою та правопорушенням; третя – зловживання правом – особливий вид правопорушення, яке є формою «дефектної» реалізації суб'єктом наявного в нього права. За наслідком конструктивно-критично критичного аналізу, дисертантом продемонстровано прибічність третьому підходу, за яким зловживання правом є особливим видом правопорушення, сформульовано його чіткі ознаки та обґрунтовано особливий вид дисциплінарної (професійної) відповідальності, який отримав подальший аргументованого розвитку впродовж усієї роботи. Дисертантом проаналізовано підстави та порядок притягнення адвоката до дисциплінарної (професійної) відповідальності за зловживання правом впродовж різних епох історії правничої професії як в Україні, так і за кордоном, починаючи з Давньоримських часів та Ранняго Середньовіччя, детально зупинено увагу на поточному регулюванні цього питання не лише в сучасній правовій системі України, але й в праві та судовій практиці США, Англії та Уельсу, Європейського Союзу та практиці ЄСПЛ. Такий порівняльний аналіз надав можливість зробити обґрунтовані висновки з метою вдосконалення законодавства України, яке регулює питання притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за зловживання правом та процедуру застосування такої відповідальності. Дисертантом зроблено численні пропозиції з удосконалення норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», процесуальних кодексів, галузевих норм матеріального права, а також окремих положень Правил адвокатської етики.

Наукова новизна одержаних результатів конкретизується у таких основних положеннях та висновках, які дисертантом виносяться на захист:

вперше:

- сформульовано єдине комплексне визначення зловживання правом адвокатом як виду дисциплінарного (професійного) проступку, під яким дисертант визначає умисну активну дію особи, яка є адвокатом України, а у визначених законом випадках – іноземним адвокатом, право на здійснення адвокатської діяльності якої не зупинено, яка особисто здійснює адвокатську діяльність на користь клієнта на підставі чинного договору про надання правничої допомоги, щодо завідомо безпідставного (відносно умов, порядку чи строків) використання наявного у неї суб'єктивного права з метою настання наслідків, що спричиняють або можуть спричинити неправомірне обмеження прав чи законних інтересів іншої особи, незалежно від настання таких протиправних наслідків;
- визначено склад та ознаки дисциплінарного проступку у виді

зловживання правом (суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна та об'єктивна сторона), розкрито їх зміст;

- сформульовано особливу мету, функції та принципи дисциплінарної відповідальності адвоката, обґрунтовано її відмінність від загальної дисциплінарної (трудової) відповідальності;
- запропоновано новий законодавчий термін «професійна відповідальність адвоката» для позначення особливого виду відповідальності за допущені адвокатом порушення, пов'язані з професійною діяльністю та адвокатським статусом, який є відмінний від загальної дисциплінарної (трудової) відповідальності;
- сформульовано ознаки, які пом'якшують та обтяжують відповідальність адвоката, та повинні бути законодавчо закріплені та враховані при визначенні виду дисциплінарного стягнення, зокрема і за зловживання правом;
- запропоновано обмеження кола осіб, які вправі ініціювати питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, зводячи їх лише до учасників тих правовідносин, у яких вчинено дії адвоката, які становлять предмет його неправомірної діяльності, або інших осіб, права яких порушені, а також висунуто інші ідеї щодо запобігання зловживанням під час процедури притягнення адвоката до відповідальності; удосконалено:
- доктринальні концепції, за яким зловживання правом, попри складність та багаторівневість свого науково-практичного поняття, є різновидом правопорушення;
- законодавчі ініціативи щодо регламентації принципу недопустимості зловживання правом адвокатом в усіх сферах адвокатської діяльності, а також при здійсненні дисциплінарного провадження щодо нього;
- розуміння передумов та причин зловживання правом адвокатом, з метою їх подальшого усунення та запобігання;

набули подальшого розвитку:

- сформований впродовж усього періоду розвитку адвокатської професії підхід, за яким зловживання правом є використання наявного у адвоката суб'єктивного права з неправомірною метою;
- ідеї щодо вдосконалення та деталізації змісту та підстав для застосування певних видів дисциплінарних санкцій (зупинення та припинення права на заняття адвокатської діяльності), їх розмежування, доповнення законодавчого переліку новими видами стягнень (штраф);

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що запропоновані автором теоретичні положення можуть бути використані: для подальшого розвитку теоретичних основ встановлення і застосування відповідальності до адвоката і, зокрема, за зловживання правом тощо; для вдосконалення законодавства у питаннях розмежування юрисдикції по кваліфікації і застосуванню відповідальності до адвокатів за ті чи інші правопорушення, зокрема, за порушення Правил адвокатської етики; у правозастосовній діяльності для застереження випадків зловживання процесуальними правами; у навчальному процесі під час підготовки навчальних посібників, викладанні навчальних дисциплін «Адвокатура України», «Адвокатська діяльність»,

	«Цивільний процес», «Цивільне право», тощо.
2.3. Ключові слова дисертації	дисциплінарна відповідальність, зловживання правом, адвокат, правопорушення, професійний проступок, дисциплінарні стягнення, дисциплінарне провадження, судочинство, штраф

2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації	https://docs.idpk.org/malinevskyj-oleg-mykolajovych/
--	---

2.5. Публікації здобувача, зараховані для захисту

Маліневський О. М. Концептуальні засади кваліфікації дій адвоката як зловживання правом. Науково-практичний журнал Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка. Кафедра нотаріального та виконавчого процесу і адвокатури. Цивілістична процесуальна думка. 2020. Вип. 2. С. 60–65.

Рік	2020
Ключові слова	дисциплінарна відповідальність адвокатів, юридична відповідальність, дисциплінарне провадження, дисциплінарна система, зловживання правами, юридична професія
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://equity.law/images/publication/news_name/kontseptualni-zasadi-kvalifikatsii-dii-advokata-yak-zlovgivannya-pravom.pdf

Маліневський О. М. Щодо професійної відповідальності адвокатів за зловживання правами у США. Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління Асоціація науковців України у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи». Серія: «Право». Випуск 3 (45). 2024. С. 872–886.

Рік	2024
Ключові слова	професійна відповідальність, адвокатура в США, правила адвокатської етики, судова практика, недобросовісна поведінка, зловживання правом
DOI	10.52058/2708-7530-2024-3(45)-872-886
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3(45)-872-886

Маліневський О. М. Адвокат як суб'єкт зловживання правом. Наука і техніка сьогодні. Серія: «Право». 2024. Вип. 3 (31). С. 117–129.

Рік	2024
Ключові слова	зловживання правом, правопорушення, статус адвоката, суб'єкт правопорушення, зупинення права, дисциплінарне стягнення, дисциплінарна відповідальність
DOI	10.52058/2786-6025-2024-3(31)-117-129
Одноосібне авторство	так

Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3(31)-117-129
Маліневський О. М. Зловживання правом адвокатом: теоретичний аспект. Наукові інновації та передові технології. Серія: «Право». Випуск 6 (34). 2024. С. 589–605.	
Рік	2024
Ключові слова	зловживання правом, зловживання правом адвокатом, адвокатура, суб'єктивне право, процес, судочинство, Цивільний процесуальний кодекс України, Правила адвокатської етики, правнича професія
DOI	10.52058/2786-5274-2024-6(34)-589-605
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6(34)-589-605

3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту	https://docs.idpk.org/malinevskyj-oleg-mykolajovych/
---	---

4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради	18.06.2024
--	------------

Голова разової ради

ПІБ	Тимченко Геннадій Петрович
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	Провідний науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Проблем цивільного, трудового і підприємницького права
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0003-4263-9948

Публікації за тематикою дисертації

Тимченко Г.П. Принцип верховенства права та його реалізація в земельно-майнових спорах, які підсудні судам загальної юрисдикції. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. Випуск 11. С. 693-697.

Рік	2023
Ключові слова	правозастосовча практика, цивільний процес, захист порушених прав, земельні ділянки, земельні відносини, оренда земель сільськогосподарського призначення, докази та доказування, законні інтереси, учасники земельних правовідносин, цивільне судочинство
DOI	10.32782/2524-0374/2023-11/169
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-11/169

Тимченко Г.П. Європейські стандарти у сфері цивільного судочинства: постановка наукової проблеми/Г.П.

Тимченко// Правова держава. Вип. 21. 2021 С. 305-314.

Рік	2021
Ключові слова	цивільне судочинство, судові процедури, верховенство права, європейські стандарти у сфері цивільного судочинства, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод
DOI	10.33663/0869-2491-2021-32-305-314
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/en/issues/volume-32/hennadii-tymchenko.html

Тимченко Г.П. Диспозитивність в цивільному судочинстві: еволюція поглядів та сучасне розуміння. Правова держава. Вип. 33.2022. С. 396-408.

Рік	2022
Ключові слова	цивільне судочинство, диспозитивність, розпорядчі права сторін, змагальність, судова реформа
DOI	10.33663/1563-3349-2022-33-396-408
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/en/issues/volume-33/tymchenko-hennadiy.html

Рецензент

ПІБ	Трунова Галина Анатоліївна
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	старший науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший	Проблем цивільного, трудового і підприємницького права

структурний підрозділ	
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	02.07.2008
ORCID	0000-0002-1829-2561

Публікації за тематикою дисертації

Трунова Г.А. Правові аспекти соціального захисту громадян України в умовах воєнного стану. Щорічник наукових праць «Правова держава». 2022. Випуск 33. С. 456-465.

Рік	2022
Ключові слова	соціальний захист, воєнний стан, соціальний ризик, соціальна допомога, цифровізація
DOI	10.33663/1563-3349-2022-33-456-465
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/files/pravova-derjava.vipusk-33-_2022_.pdf

Трунова Г. А. Практика Європейського суду з прав людини щодо захисту прав у сфері соціального забезпечення. Альманах права. 2023. Випуск 14. С. 389-394.

Рік	2023
Ключові слова	Європейський суд з прав людини, соціальне забезпечення, соціальний захист, соціальні права, захист прав, пенсія, соціальне страхування, легітимні очікування
DOI	10.33663/2524-017X-2023-14-389-394
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://almanahprava.org.ua/en/issues/volume-14/trunova-h.-a.html

Трунова Г. А. Захист прав громадян України, які перебувають на території інших держав унаслідок збройної агресії. Альманах права. 2022. Випуск 13. С. 340-345.

Рік	2022
Ключові слова	тимчасовий захист, вимушенопереміщені особи, соціальний захист, воєнний стан, пенсія
DOI	10.33663/2524-017X-2022-13-54
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://almanahprava.org.ua/en/issues/volume-13/trunova-h.-a.html

Рецензент

ПІБ	Венецька Марина Віталіївна
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	Старший науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Проблем цивільного, трудового і підприємницького права
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	24.04.1985
ORCID	0000-0002-7082-9426

Публікації за тематикою дисертації

Венецька М. В. Строки виконання договірних зобов'язань: проблеми правозастосування – Правова держава, 2021 № 32, с. 330-340.

Рік	2021
Ключові слова	строк виконання зобов'язання, строк виконання договору, забезпечувальні зобов'язання
DOI	10.33663/0869-2491-2021-32-330-340
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/en/issues/volume-32/venetska-maryna.html

Венецька М. В. Рекодифікація Цивільного кодексу України і принцип правової визначеності.0,8.д.а. – Правова держава, 2022. № 33, с. 446-456.

Рік	2022
Ключові слова	принцип правової визначеності, право власності, захист цивільних прав
DOI	10.33663/1563-3349-2022-33-446-455
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/en/issues/volume-33/maryna-venetska.html

Венецька М. В. Забезпечення зобов'язань у Концепції оновлення Цивільного кодексу України. - Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Випуск 34. Київ, 2023. 892 с. - С. 444-453.

Рік	2023
-----	------

Ключові слова	зобов'язання, забезпечення зобов'язань, договір, кредитор, боржник
DOI	10.33663/1563-3349-2023-34-457-465
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/en/issues/volume-34/venetska-maryna.html

Офіційний опонент

ПІБ	Гулик Андрій Григорович
Місце роботи	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Посада	старший викладач (Сумісництво)
Факультет або інший структурний підрозділ	Факультет громадського розвитку та здоров'я
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0001-5390-1812

Публікації за тематикою дисертації

Гулик А. Г. Оптимізація цивільного судочинства в Україні: монографія. Дрогобич: Коло, 2020. 482 с.

Рік	2020
Ключові слова	оптимізація цивільного судочинства, судові процедури, правозастосування
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://odnb.odessa.ua/vnn/book/9171

Гулик А. Г. До питання про механізм вирішення проблеми розмежування судових юрисдикцій. Держава і право. Серія: «Юридичні науки»: зб. наук. праць. 2020. Вип. 87. С. 54–65.

Рік	2020
Ключові слова	належний суд, цивільна юрисдикція, компетенція, доступ до правосуддя, оптимізація цивільного судочинства
DOI	10.33663/1563-3349-2020-87-54
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні

інформацію	
Посилання	https://derzhava-i-pravo.com.ua/files/issues/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE.%20%D0%92%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%2087.pdf
Гулик А. Г. Касація в системі оптимального інстанційного перегляду судових рішень в цивільному судочинстві. Часопис Київського університету права. 2020. № 3. С. 180–186.	
Рік	2020
Ключові слова	касація, перегляд судових рішень, єдність судової практики, подібність правовідносин, оптимізація цивільного судочинства
DOI	10.36695/2219-5521.3.2020.27.
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/490

Офіційний опонент

ПІБ	Дем`янова Олена Вікторівна
Місце роботи	Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (військова частина 9960)
Посада	професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Правоохоронної діяльності
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	03.12.2008
ORCID	0000-0003-4933-4610

Публікації за тематикою дисертації

Дем'янова О.В. Імператив верховенства права та змагальність цивільного судочинства: окремі аспекти взаємодії та узгодження в доказовій діяльності. Науковий вісник публічного та приватного права. 2022. № 1. С.30-35.

Рік	2022
Ключові слова	верховенство права, змагальність, доказування, істина, судова ініціатива, підготовче провадження, подання нових доказів, неповнота судового розгляду
DOI	10.32844/2618-1258.2022.1.5
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.1.5

Дем'янова О.В. Несвоєчасне відкриття стороною обвинувачення доказів як загроза порушення справедливості судового розгляду. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №7. С. 19-23.

Рік	2023
Ключові слова	відкриття доказів, процесуальні строки, своєчасність процесуальних дій, недопустимість доказів, право на захист, справедливість
DOI	10.32782/2524-0374/2023-7/2
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-7/2

Дем'янова О.В. Владні повноваження суду в цивільному судочинстві. Закон і кордон. 2024. № 1. С. 35-39.

Рік	2024
Ключові слова	цивільне судочинство, суд, владні повноваження, диспозитивність, модель цивільного судочинства, правозастосування
DOI	10.32453/law_border.v2i2.1536
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://doi.org/10.32453/law_border.v2i2.1536

Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

Документ підписаний електронним підписом

Білоус Алла Олександрівна

19.06.2024